



Data: 2026-06-29

Warszawa, 23.06.2026 r.

Rzecznik Praw Obywatelskich (dalej RPO/Rzecznik)
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2026 -06- 29
ZAL.	NR

Petycja.

Petycja w sprawie konieczności zmiany sposobu uregulowania zasad świadczenia usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych w m.st. Warszawie poprzez zastąpienie regulaminu wewnętrznego wydanego przez dyrektora CUS "Społeczna Warszawa", tj. Regulaminu programu „Asystent osoby z niepełnosprawnością”, uchwałą Rady m.st. Warszawy, tj. uregulowania w sposób zgodny z art.94 w zw. z art.87 ust.2 i art.88 ust.1 i ust.2 Konstytucji RP, czyli w drodze uchwały organu stanowiącego gminy ogłoszonej w Dz.Urz.Woj.Maz.

Niniejszą petycję wnoszę na podstawie art.2 ust.1 i ust.2 p.1 i p.2 i ust.3 oraz art.4 ustawy o petycjach (Dz.u.2018.870) w zw. z art.16 ust.1 i ust.2 p.1 oraz art.17b ustawy o RPO (Dz.U.2024.1264) w zw. z art.63 Konstytucji RP.

Wnoszę by RPO - w imię poszanowania wolności i praw człowieka określonych w Konstytucji RP - wystąpił do władz m.st. Warszawy o zmianę sposobu uregulowania zasad świadczenia usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych w m.st. Warszawie poprzez zastąpienie Regulaminu programu „Asystent osoby z niepełnosprawnością” (dalej: Regulamin programu Aozn), tj. wewnętrznego regulaminu (art.93 Konstytucji RP) dyrektora CUS "Społeczna Warszawa", uchwałą Rady m.st. Warszawy opublikowaną w Dz.Urz.Woj.Maz. zgodnie z wymogami art.94 w zw. z art.87 ust.2 i art.88 ust.1 i ust.2 Konstytucji RP w zw. z art.19 lit.b i art.20 lit.b Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U.2012.1169 dalej KPN) i z poszanowaniem zasad godności człowieka (art.30 Konstytucji RP), proporcjonalności (art.31 ust.3 Konstytucji RP) oraz równości i niedyskryminacji (art.32 Konstytucji RP).

Nie wyrażam zgody na upublicznienie moich danych osobowych na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję.

Uzasadnienie.

"Rzecznik korzysta z możliwości przewidzianych w art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o R.P.O., gdy w toku badania kierowanych do niego skarg dojdzie do wniosku, że źródłem naruszeń wolności i praw nie jest wadliwe stosowanie prawa przez właściwy organ, lecz wadliwość samego prawa. W takiej sytuacji, w celu usunięcia wskazanych przez Rzecznika naruszeń wolności i praw konieczna jest interwencja prawodawcza." (odpowiedź RPO z dnia 15.12.2022 r. na petycję oznaczoną III.053.9.2022.JA). Taka sytuacja zachodzi w przedmiotowej sprawie.

Art.31 ust.3 Konstytucji RP) stanowi, że "Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw." Potwierdzenie tej zasady proporcjonalności w odniesieniu do wolności poruszania się zawiera art.52 ust.3 Konstytucji RP.

Art.87 Konstytucji RP w ust.1 i ust.2 stanowi odpowiednio, że: "*Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia.*" oraz "*Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego.*"

Art.88 Konstytucji RP w ust.1 i ust.2 stanowi odpowiednio, że: "*Warunkiem wejścia w życie ustaw, rozporządzeń oraz aktów prawa miejscowego jest ich ogłoszenie.*" oraz że "*Zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych określa ustawa.*"

W świetle przepisów Konstytucji RP omawiany Regulamin programu Aozn nie jest ustawą ani nawet aktem prawa miejscowego. Ten Regulamin jest aktem prawa wewnętrznego wydanego przez dyrektora CUS "Społeczna Warszawa" na podstawie Statutu CUS "Społeczna Warszawa" (załącznik do uchwały nr XXXVIII/982/2016 Rady m.st.Warszawy z dnia 16.12.2016 r. - Dz.Urz.Woj.Maz. 2016 poz.11800) oraz regulaminu organizacyjnego CUS. Regulamin programu Aozn nie stanowi więc źródła prawa dla osób niepodlegających dyrektorowi CUS, a mimo to niektóre osoby z orzeczoną niepełnosprawnością w stopniu znacznym, które zdaniem dyrektora CUS "nie pasują" do Regulaminu lub jego interpretacji dokonanej przez tego dyrektora - z pogwałceniem co najmniej ich wolności poruszania się po terytorium RP (art.52 ust.1 i ust.3 w zw. z art.47 Konstytucji RP; art.20 lit.a-c KPON) - arbitralnie nie są dopuszczane przez tego dyrektora do korzystania z usług asystenckich, co stanowi pogwałcenie zasad proporcjonalności (art.31 ust.3 i art.52 ust.3) oraz równości i niedyskryminacji (art.32 Konstytucji RP; art.2 definicja 3, art.4 ust.1 lit.a-e, art.5 KPON).

KPON ustanawia prawo do usług asystenckich (art.19 lit.b, art.20 lit.b). Jest oczywiste, że osoby niepełnosprawne z niesprawnością narządu ruchu potrzebują konkretnej pomocy wyszkolonej, silnej osoby (asystenta), np. przy transferze z wózka inwalidzkiego na fotel samochodu osobowego, by mogły dalej samodzielnie korzystać z konstytucyjnego prawa do swobodnego przemieszczania się i uniknąć izolacji i segregacji społecznej. Żadne przepisy prawa, w tym przepisy BHP nie stoją temu na przeszkodzie. Odmawianie takiej pomocy na podstawie w/w Regulaminu dyrektora CUS "Społeczna Warszawa" godzi w ideę asystencji wyrażoną w KPON (pogwałcenie art.91 w zw. z art.9 Konstytucji RP), która jest umową międzynarodową dotyczącą konstytucyjnych wolności i praw obywatelskich (art.89 ust.1 p.2 Konstytucji RP), ratyfikowaną przez RP za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie (Dz.U.2012.882).

W tym miejscu trzeba przypomnieć, że w wyroku z dnia 30.11.1998 r., K 21/98 (OTK 1998/7/116) Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art.93 Konstytucji „*traktowany być musi jako ustanawiający ogólny - i bezwzględnie wiążący - model aktu o charakterze wewnętrznym. Każdy taki akt może więc obowiązywać tylko jednostki organizacyjne podległe organowi wydającemu ten akt (art. 93 ust.1) (...). Za podstawowy element tego modelu trzeba uznać zakres aktu wewnętrznego, który w żadnym wypadku nie może dotyczyć jakichkolwiek podmiotów, które nie są podległe organowi wydającemu taki akt.*”

Wobec powyższego limitowanie konstytucyjnych praw i wolności człowieka przez dyrektora CUS "Społeczna Warszawa" w drodze aktu prawa wewnętrznego jest rażąco sprzeczne z porządkiem prawnym RP, co uzasadnia niniejszą petycję do RPO.

